

Verlag conferentie Amsterdamse aanpak van overlast

19 februari 2010

Op vrijdag 19 februari 2010 organiseerden woningbouwvereniging Stadgenoot en het Programmabureau Amsterdamse Wijkaanpak een stedelijke conferentie over de aanpak van overlast in Amsterdam

▶ Conferentie Amsterdamse Aanpak van Overlast

► Aanpak Zeedijk

Key-note speaker Janny Alberts, directeur van de NV Zeedijk benadrukte in haar inleiding het belang van een gebiedsgerichte aanpak en een duidelijke normstelling bij het beheer van vastgoed. De NV Zeedijk werkt met duidelijke spelregels om overlast te voorkomen en met haalbare afspraken in de huurcontracten, zoals bijvoorbeeld geen rolluiken, geen BV's op de contracten en geen happy hour. "Je werkt met mensen en aanspreken of vragen stellen is normaal. Je moet er altijd zijn en geen genoeg nemen met 'het zal wel'" Mede door deze compromisloze beheeraanpak en een heldere samenwerking met andere partijen is het de NV Zeedijk gelukt de Zeedijk om te vormen van een no-go-area tot de levendige uitgaansstraat die het nu is.

► Aanpak drugoverlast Transvaal

Piet van Diepen en **Astrid Vlas** (zelfstandig adviseurs) benadrukten in hun workshop over de aanpak van drugspanden en horeca-overlast in Transvaal eveneens het belang van een gemeenschappelijke visie op de oplossing van problemen. Eerst zijn heel concreet de belangrijkste overlastplekken (de 'hotspots') geïnventariseerd en vervolgens is in een tweewekelijks overleg met alle belanghebbende partijen stap voor stap gewerkt aan de oplossing van de twintig ergste hotspots. Jarenlang slepende overlastsituaties worden nu wel opgelost omdat gewerkt wordt vanuit een gezamenlijke normstelling en uitgangspunten over wat wel en niet kan. De aanpak vergt veel van de competenties van betrokken professionals die ook dienen te beschikken over flink wat inhoudelijke expertise. Een belangrijke aanbeveling van Van Diepen en Vlas is dan ook dat partijen moeten investeren op een aantal cruciale competenties: doorzettingsmacht, durf, een 'er-op-af-mentaliteit', resultaatgerichtheid en een op partnerschap gerichte communicatie. Daarnaast moet de burger worden benaderd als partner. Begin met hotspots aan te pakken die door burgers zelf genoemd zijn en pak die vervolgens gezamenlijk aan.

► 'n Laatste kans, 'n nieuw begin

Jan-Willem Kluit en **Angelique Josefa** (Stadgenoot) presenteerden in hun workshop de casus Van P. uit hun boek 'n Laatste kans, 'n nieuw begin, dat tijdens de conferentie werd gepresenteerd. Van P lijdt aan een persoonlijkheidsstoornis en wist alle relevante partijen die nodig waren voor de oplossing van een zeer extreme overlastsituatie (meldpunt overlast, politie, ggd, corporatie, zorginstelling, bewoners) tien jaar lang te gijzelen. De aanpak stelt vragen over de regie bij extreme overlastsituaties, de resultaatgerichtheid van partijen en het ontbreken van een duidelijk escalatiemodel in de Amsterdamse aanpak van overlast. Kluit en Josefa poneerden de stelling dat in Amsterdam het belang van degene die overlast ervaart (de 'overlasthebber') niet centraal staat in de aanpak van overlast. In Amsterdam is het doel vooral om de overlastveroorzaker in zorg te krijgen of te houden. Deze focus gaat ten koste van omwonenden. Kluit en Josefa pleitten voor een beter instrumentarium voor professionals op basis van een duidelijk escalatiemodel. Als overlast ernstiger vormen aanneemt of langer duurt moeten overlastbestrijders zwaardere instrumenten kunnen inzetten. Voorbeelden: een gele kaart (brief) namens de burgemeester zoals in Rotterdam gebeurt of het eerder aanbieden van een laatste kanswoning onder de verplichting van woonbegeleiding. Stadgenoot heeft met deze laatste aanpak verrassend goede ervaringen opgedaan, zoals in de publicatie te lezen valt.

► Forum

De belangrijkste conclusies en discussiepunten uit het voorprogramma werden besproken in een afsluitend forum met **Job Cohen** (burgemeester van Amsterdam), **Christa Brinkhuis** (ex-stadsmarinier in stadsdeel Noord), **Giel van Brussel** (hoofd MGGZ van de GGD), **Hester van Buren** (directeur Wonen van Stadgenoot), **Fatima Elatik** (voorzitter stadsdeel Zeeburg) en **Frank van de Streek** (programma-manager overlast van politie Amsterdam-Amstelland).

Burgemeester Cohen stelde dat ‘de norm in Amsterdam toch duidelijk is’, maar dit werd weersproken door Giel van Brussel en Frank van de Streek. Van Brussel: “Een gemeenschappelijke normstelling ontbreekt. Er wordt teveel van elkaar aanvaard. We moeten waken voor een poldermodel waarbij niemand echt verantwoordelijk is”. Van de Streek: “Niet pappen en nathouden, maar zeggen dit is de norm en consequent zijn in de handhaving”. Burgemeester Job Cohen nuanceerde zijn standpunt en benadrukte dat het probleem vooral in de uitvoering ligt. Die maakt het lastig. Afspraken worden niet altijd nagekomen. In lijn met de aanpak bij overlastgevend multiprobleemgezinnen vindt hij dat bij andere vormen van overlast ook met een escalatiemodel gewerkt moet worden met uiteindelijk de burgemeester als laatste beslisser. ‘Het effect van mijn beslissing is dat zij koste wat kost

willen voorkomen dat ik als amateur een beslissing moet nemen in een zaak. Met andere woorden: dit dwingt hen het met elkaar eens te worden. Beter een verkeerde beslissing dan geen beslissing”. Fatima Elatik ondersteunde deze zienswijze en ziet een belangrijke regierol weggelegd voor het stadsdeel. “Ik mis het doorpakken. Er moet iemand zijn die de beslissing neemt om te escaleren. Daarmee ontlast je ook de medewerkers van de meldpunten overlast”. Hester van Buren benadrukte de rol die corporaties kunnen spelen bij de oplossing van overlastproblemen, bijvoorbeeld door het aanbieden van een laatstekanswoning. “Wij moeten ons soms opdringen om bij een aanpak betrokken te worden. Onze mogelijkheden worden nog niet door iedereen gezien”. Christa Brinkhuis pleitte voor een concreet en praktisch Uitvoeringspact dat de nieuwe bestuurders op 1 juni kunnen aftikken.

Conclusies

- ▶ Er is een mentaliteitsverandering nodig in de aanpak van overlast. Niet weggijken, maar je verantwoordelijkheid nemen en elkaar aanspreken als afspraken niet worden nagekomen. Gewaakt moet worden voor een poldermodel waarbij niemand echt verantwoordelijk is.
- ▶ Medewerkers in de uitvoering moeten de vrijheid krijgen om problemen creatief te lijf te gaan. Zij hebben dan wel goede rugdekking nodig van management en bestuur.
- ▶ Gemeenschappelijke normstelling. Consequent zijn in de handhaving zoals bij de opvoeding van kinderen. Helder zijn in je normstelling en in de handhaving ervan.
- ▶ Corporaties zien als partner in de aanpak; maak beter gebruik van hun kennis en instrumenten. Zij komen achter de voordeur.
- ▶ Bewoners actiever betrekken in de aanpak van overlast.
- ▶ Leer van het model voor de aanpak van multiprobleemgezinnen en kom met een duidelijk escalatiemodel voor woonoverlast.

Hoe nu verder?

De organisatoren gaan een vervolg geven aan de conferentie. **Judith Hart** (Jhart@bestuursdienst.amsterdam.nl) wil een escalatiemodel voor woonoverlast uitwerken met een werkgroep. **Jan-Willem Kluit** (jwkluit@stadgenoot.nl) en **Hettie Politiek** (h.politiek@dmo.amsterdam.nl) gaan onderzoeken of in vier Amsterdamse wijkaanpakwijken belangstelling bestaat voor een uitvoeringsgericht casusoverleg overlast à la Transvaal. **Belangstelling? Neem contact op.**

Stadgenoot